

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України : станом на 1 вересня 2015 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ : Паливода А.В., 2015. – 212 с.
2. Кримінально-виконавче право України – Навчальний посібник, Голіна В.В., 2011 р.
3. Криминологія: Загальна та Особлива частини – Навчальний посібник. – Х.: Право, 2014. – 513 с.

Шкута О.О.

*кандидат юридичних наук, доцент,
Херсонський державний університет*

НАУКОВЕ ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день на порядку денному кримінально-виконавчої науки перебуває значний обсяг питань, пов'язаних із процесом реалізації Концепції державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України та пропозицій Міністерства юстиції України щодо приведення зазначеної діяльності органів і установ виконання покарань у відповідність до європейських стандартів.

Головною ідеєю, вектором діяльності усіх суб'єктів оптимізації процесу виконання покарань в Україні має стати пошук (або розроблення) і впровадження такого механізму виконання покарань, за якого б досягалися мета покарання і кримінально-виконавчого законодавства – з одного боку, а з іншого – не порушувалися права і законні інтереси засуджених та передачі певних функцій Державної пенітенціарної служби України у відомство Міністерства юстиції України.

Ми розуміємо, що ДКВС України є самостійним виконавчим органом державного управління, який наділений владними повноваженнями, за допомогою яких в країні забезпечується державна політика у сфері виконання покарань, а тому вказаний орган потребує сьогодні суттєвого реформування з метою приведення його до європейських стандартів. Це є також і головною вимогою Ради Європи для держав-учасниць цього міждержавного утворення (якою є Україна з 9 листопада 1995 р.)

А тому, визнаючи, що існуюча сьогодні вітчизняна система органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів Державної пенітенціарної служби України потребує свого завершення у відповідності до міжнародних стандартів поводження з ув'язненими і

засудженими, ми констатуємо, що це досить складний і відповідальний процес з огляду на те, що, по-перше, результати його впливають на долю тисяч людей, які перебувають у місцях позбавлення волі, а також їх рідних і близьких, а по-друге, – стосуються базових людських цінностей і прав.

На 1 лютого 2016 року до сфери управління Державної пенітенціарної служби України належать: 148 установ, з них 29 установ знаходяться на території Донецької та Луганської областей, що тимчасово не контролюється українською владою; 12 слідчих ізоляторів та 17 установ виконання покарань з функцією СІЗО; 589 підрозділів кримінально-виконавчої інспекції, які виконують покарання, не пов'язані з позбавленням волі. В установах виконання покарань та слідчих ізоляторах тримається 69 148 осіб, а на обліку кримінально-виконавчої інспекції перебуває 80510 засуджених з них: 2064 неповнолітніх [1].

При цьому, з огляду на прозорість діяльності Державної пенітенціарної служби України для контролю суспільства, особливо у сучасний період динамічного розвитку інформаційних технологій і засобів зв'язку, поза яким не залишаються і місця позбавлення волі, стану дотримання прав засуджених та ув'язнених приділяється більше уваги, ніж до інших категорій громадян. Така позиція певною мірою є виправданою, з огляду на те, що в Україні заходи щодо вдосконалення системи виконання покарань почали активно здійснюватися з початку 90-х років минулого сторіччя.

Ми вважаємо, що реформування Державної пенітенціарної служби України у відповідності з нормами і правилами європейських стандартів, бажано проводити шляхом, внесення на затвердження Кабінету Міністрів України проект Постанови, в якій зокрема, передбачити необхідність реорганізації Державної пенітенціарної служби, поклавши на Міністерство юстиції завдання і функції з реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, установити, що Міністерство юстиції є правонаступником Державної пенітенціарної служби України, установ виконання покарань, слідчих ізоляторів, навчальних закладів, закладів охорони здоров'я, інших підприємств, установ та організацій, створених для забезпечення виконання завдань Державної кримінально-виконавчої служби України.

Доречним також, провести процедуру внесення змін до Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» щодо удосконалення механізму правового регулювання діяльності ДКВС України як пенітенціарної загальнодержавної системи органів і установ виконання покарань, що слугуватиме інформаційним забезпеченням механізму оптимального виконання покарань в Україні.

Саме на такі стандарти кримінально-виконавчої діяльності, як вважає Сидоренко С.М. орієнтує міжнародно визнана практика у цій

сфері [6, с. 5]. Вважаємо, що такий варіант можна по праву вважати збалансованим, або оптимальним, за якого суперечності, пов'язані з виконанням та відбуванням покарань (особливо тих, що пов'язані з позбавленням волі), будуть зведені до мінімального рівня.

За таких умов, коли буде здійснено критичний аналіз сучасного стану кримінально-виконавчого законодавства і практики виконання покарань, узагальнено й виокремлено найкращі, найбільш прийнятні національній правовій системі, зразки світової пенітенціарної практики, і на цій основі ефективно спроектовано (звернувшись до думки науковців і практиків), спрогнозовано «майбутнє» кримінально-виконавчої (пенітенціарної) системи України, можна буде по праву говорити про механізм оптимального виконання покарань в Україні.

З огляду на вищевикладене слід запропонувати наступний порядок реформування Державної пенітенціарної служби України, зокрема:

- впровадження в діяльність органів і установ виконання покарань інноваційні технології, як теоретичного так і практичного повинні мати плідну і конструктивну співпрацю з вітчизняним науковцями та нашими партнерами із зарубіжних пенітенціарних систем;

- розробка заходів з модернізації системи інженерно-технічних засобів охорони і нагляду за засудженими з метою створення багаторівневої системи централізованої охорони і відео моніторингу, з метою забезпечення установ виконання покарань та слідчих ізоляторів сучасним медичним обладнанням, спеціальними санітарними автомобілями для транспортування хворих на туберкульоз тощо;

- розробка проектів сучасної інфраструктури органів і установ виконання покарань, пошук донорів на їх викуп та будівництво нового зразку. Безумовно, це складне завдання з огляду на те, що практично усі виправні колонії на території України будувалися у післявоєнні роки та передбачали групове проживання засуджених;

- модернізація підприємств установ виконання покарань у зв'язку з їх збитковістю та удосконалення системи професійної підготовки засуджених. Саме сфера виробничої діяльності підприємств установ виконання покарань, відсутність ефективної системи мотивації трудової діяльності засуджених повинна стати стимулятором закріпленню у засуджених трудових навичок, що є невід'ємною складовою процесу їх вправлення і ресоціалізації;

- соціальна переорієнтація кримінальної політики держави з наданням переваги покаранням, не пов'язаним з позбавленням волі та впровадження в повному обсязі до засуджених інституту пробації;

- успіх будь-яких реформ залежить від рівня їх сприйняття людьми, на яких покладається їх реалізація. Сьогодні потребує зміна професійної психології та подолання стереотипів у взаємовідносинах персоналу та засуджених, а тому на порядок денний ставиться питання докорінної

зміни системи підготовки і навчання пенітенціарного персоналу, а також підвищення рівня його мотивації з огляду на характер та обсяг роботи, з урахуванням рекомендацій Європейських пенітенціарних правил.

Список використаних джерел:

1. Загальна характеристика Державної пенітенціарної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/628075>.
2. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України № 1129-IV від 11 липня 2003 р. / Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3.
3. Указ президента України «Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України» від 8 листопада 2012 року № 631/2012.
4. Про затвердження Положення про Державну пенітенціарну службу України : Указ Президента України від 6 квіт. 2011 р. № 394/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=394%2F2011>.
5. Указ Президента України від 1 лютого 2012 року № 45/2012 «Про Стратегію державної кадрової політики на 2012-2010 роки».
6. Сидоренко С.М. Шляхи реалізації концепції Державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України на сучасному етапі: матеріали між нар. наук-практ. конф. (Київ, 28-29 березня 2013 р.) / С.М. Сидоренко. – К.: Державна пенітенціарна служба України: ВД «Декор», 2013. – С. 5.

Щокіна В.А.

студентка,

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

Науковий керівник: Галабурда Н.А.

кандидат юридичних наук, доцент,

Юридичний факультет

Дніпропетровського національного університету

імені Олеся Гончара

КРИМІНОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ НАСИЛЬНИЦТВА В СІМ'Ї

Тривалий час насильство в сім'ї вважалася прерогативою усталених звичаїв та традицій і залишалася поза сферою правового регулювання. Будь-яке втручання в сімейні стосунки з боку держави та суспільства вважалось грубим порушенням таємниці приватного життя й категорично не припускалося. Таке становище призвело до певного свавілля у сфері сімейних відносин та перетворення їх на сферу